

egy részes, egészestés dokumentumfilm, portréfilm, riportfilm, életútfilm, képzőművészet, naiv művészet, festészet, roma származás, identitás, pályakép, ars poetica

Cigány-kép – Roma-kép

2001

78'

színes, video

Rendező: Kőszegi Edit és Szuhay Péter

„Tizenöt magyarországi roma festőművész fest igaz képet önmagáról, mely nemigen hasonlít a nem cigány művészek romantikus önábrázolásához.

’és ha egy kicsit odafigyelnek, akkor megtalálják benne az én lelkivilágomat, megtalálják benne az én testvéreimet, rokonaimat. Én mondom, én beszélek velük, és velük élek... Én meg se tudnám úgy festeni, míg el nem beszélgetek vele, vagy ki nem beszélem magam akármelyik figurával, mármint aki a képen van...’

-Balogh Balázs András-

’Ott azokon a képeken a piros a szeretet színe. Ez nem azt jelenti, hogyha nem használok piros színt, szeret színt, akkor énbennem nincsen szeretet. De nagyon is sok van. Érzem, hogy sok van, majd kicsattan belőlem a szeretet, sokszor úgy érzem, hogy a családomon kívül nincsen már, hogy kinek adjam...’

-Orsós Teréz-

’ Mert ha én cigánynak születtem, nem kell nekem mindig cigány képet festeni. Szóval egy kicsit ki kell lépni a másik világba, mert oda is bele kell nézni. Szép, amikor az ember a saját nemzedékét festegeti, de ha nem lép ki belőle, vagy nem tud egy újat hozni... Én akármilyen tájképet festek meg, akármit, ránéznek, és azt mondják, ez Dilinkó Gábor’

- Dilinkó Gábor-

’Én majdnem fél éve nem festek, miről? Nem vagyok hajlandó a gyűlöletemet, a haragomat, a mérhetetlen félelmemet megfesteni. Mert a festészet nem egy pszichiátriai ok, érted? A sértő, amikor azt a jogot akarják elvenni tőled, hogy te valamikor festhettél volna, vagy művészettel foglalkozhattál, vagy gondolkodó lehetnél. Mert ennek a népnek nem privilégiuma, nem joga, nem lehetősége, hogy ezt tegye...’

-Szentandrassy István’’

(Gyártói annotáció)

„Bár egy évvel később készült, témáját nézve folytatása a szerzők *Kései születés* c. dokumentumfilmjének. Ez utóbbi a tiszadobi Péli Tamás-pannó születésének és a cigány értelmiség kialakulásának időszakába kalauzolja a nézőt visszaemlékezések, archív felvételek segítségével. A *Cigány-kép – Roma-kép* pedig az akkoriban alkotni kezdő és elismerésre szert tevő tehetségek életútját, hitvallását követi nyomon. A roma identitásról fontos kijelentéseket tartalmazó riportok között láthatjuk a képzőművészek varázslatos műveit: így formálódik az a kétségkívül hiteles kép, amelyet a cigány művészek alkotnak magukról és környezetükről.” (P. A.)

Operatőr: Kőszegi Gyula

Vágó: Rigó Mária

Producer: Fejős Zoltán

Szereplők: Balogh Balázs András, Oláh Jolán, Fenyvesi József, Ráczné Kalányos Gyöngyi, Váradi Gábor, Bada Márta, David Beeri, Szécsi Magda, Orsós Teréz, Dilinkó Gábor, Oláh Mara, Kertvélyessi Lajos, Labanczné Milák Brigitta, Horváth Zoltán, Szentandrassy István, Péli Tamás (archívról)

Gyártó: Néprajzi Múzeum